

Научна хроника

Академик проф. др Марија Станоник,
словеначки књижевни фолклориста,
словениста, етнолог

Барбара Иванчич Кутин и Станка Дрновшек

Академик проф. др Марија Станоник

Катедра за словенистику Филозофског факултета у Љубљани желела је да поводом Недеље Универзитета у Љубљани свечано обележи седамдесетогодишњицу проф. др Марије Станоник. Зато смо припремили тематску изложбу *Књижевна фолклористика*, која је отворена 4. децембра 2017, којом смо представили слављеницу, њена стручна стремљења и најзначајније резултате. Изложба је обухватила четири тематске целине. Најпре је предочена стручна биографија, те избор најзначајнијих радова др Станоник. Затим је, са жељом да се фолклористика приближи широј јавности (студентима свих смерова на Филозофском факултету у Љубљани), кроз стрип и скице приказано оно што се подразумева под књижевним фолклором, као и истраживачки рад фолклористе. Следило је представљање универзитетског предмета *Књижевна фолклористика*, са списком дипломских, магистарских и докторских радова који су настали под менторством др Марије Станоник. На крају смо представили *Гласове*, монументалну едицију која обухвата збирке словеначких фолклорних прича из данашњих дана, чији је покретач и уредник др Марија Станоник.

Изложба на Филозофском факултету у Љубљани

Стручна биографија и библиографија

Проф. др Марија Станоник рођена је 1947. у Добрачеви код Жирија. Године 1974. дипломирала је, а 1987. магистрирала на Филозофском факултету Универзитета у Љубљани. Докторирала је 1993. на Филозофском факултету у Загребу, а 2011. на Теолошком факултету Универзитета у Љубљани. Од 1974. до 2012. радила је као истраживач у Институту за словеначку етнографију Научно-истраживачког центра Словеначке академије наука и уметности, а од 2013. у звању је научног саветника у пензији. Предавала је на Катедри за словенистику Филозофског факултета Универзитета у Љубљани од 1995. до 2017, а на Педагошком факултету Универзитета у Марибору од 1997. до 2010. Од 2015. године члан је Словеначке академије наука и уметности.

Обимна библиографија научних и стручних радова обухвата 23 научне и 7 стручних монографија, 71 оригиналан и 29 прегледних научних чланака и више од 800 других врста прилога. Најважнији монографски радови о теорији и историји струке су *Slovenska slovstvena folklor* (1999), *Teoretični oris slovstvene folklore* (2001), *Slovstvena folkloristika: med jezikoslovjem in literarno vedo* (2004), *Procesualnost slovstvene folklore: slovenska nesnovna kulturna dediščina* (2006), *Interdisciplinarnost slovstvene folklore* (2008), *Zgodovina slovstvene folklore: od srednjega veka do sodobnosti* (2009), *Folkloristični portreti iz treh stoletij od baroka do moderne* (2012), *Folkloristični portreti iz 20. stoletja: do konstituiranja slovenske slovstvene folkloristike* (2013).

Марија Станоник је заговорник књижевне фолклористике као аутономне интердисциплинарне филолошке науке, будући да се фолклористика повезује са етнологијом, науком о књижевности, дијалектологијом, социологијом и другим хуманистичким дисциплинама. Од посебног су значаја њен допринос теорији струке, залагање за уједначавање стручне терминологије, као и брига о сакупљању и записивању књижевног фолклора на терену (поменута монументална едиција *Гласови*, чији је покретач и уредник др Марија Станоник била, броји 50 књига).

За свој рад др Станоник је добила бројна угледна признања: Муркова награда за 2000. годину; Почасни грађанин општине Жири 2005; Штрекљева награда за 2012. годину; Заслужни истраживач Научно-истраживачког центра Словеначке академије наука и уметности за 2014. годину; признање „Наша Словенија“ за 2016. годину, за очување и промоцију словеначке културне и природне баштине.

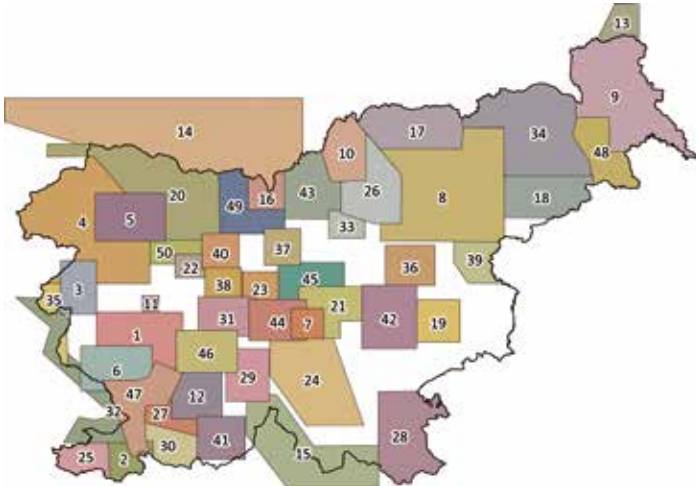
Књижевна фолклористика као наставни предмет на Универзитету у Љубљани и на Универзитету у Марибору

Предмет Књижевна фолклористика – између лингвистике и науке о књижевности предаје се на Катедри за словенистику Филозофског факултета Универзитета у Љубљани од 1995. године, а од 1997. до 2010. је постојао и на Педагошком факултету Универзитета у Марибору. Под менторством и коменторством проф. др Марије Станоник, носиоца предмета, до 2017. године је одбрањено 78 дипломских и 6 магистарских радова, као и 4 докторске дисертације. Истраживачки радови студената посвећени су различитим проблемима и обухватају разноврсну грађу, из чега се јасно види богатство и разноликост области књижевне фолклористике. Већина радова се заснива на теренским истраживањима, при чему студенти самостално документују грађу, радећи са информаторима у њиховом домаћем окружењу и водећи разговоре на дијалекту. Поред стручног значаја, студентски радови представљају и значајан допринос очувању локалних и словеначке фолклорне традиције уопште.

Гласови – збирка словеначких фолклорних приповедања из данашњих дана

Збирка *Гласови* излази од 1988. године, најпре као издање издавачке куће „Кмечки глас“, од 2007. „Мохорјеве дружбе“ из Цеља, а од 2014. Научно-истраживачког центра Словеначке академије наука и уметности. До сада је изашло 50 књига у којима је окупљено укупно 19.432

фолклорних приповедних облика. Свака књига покрива одређени део словеначке етничке територије. Осим што садрже обиман корпус грађе, *Гласови* су значајни и због документарног научног апарата који укључује податке о записивачима и информаторима: у њиховом стварању учествовало је укупно 4.057 приповедача и 664 записивача.

Регионална покривеност Словеније књигама из збирке *Гласови*

У предговору за педесету књигу др Марија Станоник је записала: „Сви који улажемо труд у збирку *Гласови* свесни смо националног значаја збирке, којој ће тек будућа поколења умети да одреде праву вредност“.

У сусрет теренском раду (2015)

Садржај изложбе је припремила Барбара Иванчич Кутин, а техничку помоћ добила је од бројних сарадника: студената Луке Копривника, Нине Крајнц, Марјете Кревељ, Ларе Рајх, Еве Травник, документаристе Института за словеначку етнографију Научно-истраживачког центра Словеначке академије наука и уметности Станке Дрновшек и библиотекарки Библиотеке Катедре за словенистику Филозофског факултета Универзитета у Љубљани Анке Солнер-Пердих и Анке Полајнар. Изложба је била отворена од 4. децембра 2017. до 6. јануара 2018. у холу Катедре за словенистику на Филозофском факултету Универзитета у Љубљани.

Са словеначког превела
проф. др Маја Ђукановић

др Барбара Иванчич Кутин
Институт за словеначку етнографију
Научно-истраживачког центра
Словеначке академије наука и уметности,
Филозофски факултет у Љубљани
Е-пошта: b.ivancic@zrc-sazu.si

Станка Дрновшек
Институт за словеначку етнографију
Научно-истраживачког центра
Словеначке академије наука и уметности,
Филозофски факултет у Љубљани
Е-пошта: stanka@zrc-sazu.si

Примљено: 22. 2. 2018.
Прихваћено: 21. 3. 2018.